

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

КАРАЗІНСЬКІ ЧИТАННЯ: ЛЮДИНА. МОВА. КОМУНІКАЦІЯ

Тези доповідей
XVI наукової конференції
з міжнародною участю

3 лютого 2017 року

Харків 2017

УДК 81 (082)
ББК 81я43
К 22

Затверджено до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
(протокол № 14 від 22 грудня 2016 р.)

Організаційний комітет конференції:

В.Г. Пасинок, доктор педагогічних наук, професор (голова)
Н.А. Оніщенко, кандидат філологічних наук, доцент (заступник голови)
І.С. Шевченко, доктор філологічних наук, професор
В.О. Самохіна, доктор філологічних наук, професор
В.П. Кривенко, кандидат філологічних наук, доцент
О.В. Ребрій, доктор філологічних наук, доцент
С.К. Криворучко, доктор філологічних наук, доцент
О.О. Чорновол-Ткаченко, кандидат філологічних наук, доцент
С.А. Віротченко, кандидат філологічних наук, доцент
П.Т. Гусєва, кандидат філологічних наук, доцент
С.Г. Машенко, доцент
В.С. Барило, А.С. Медведенко, А.В. Каленик (секретарі)

Адреса оргкомітету:

61022, м. Харків-22, майдан Свободи, 4,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,
факультет іноземних мов, тел. (057) 707-53-43

Каразінські читання: Людина. Мова. Комунікація. : Тези доповідей
К 22 XVI наукової конференції з міжнародною участю. – Х. : ХНУ імені
В.Н. Каразіна, 2017. – 164 с.

До збірника увійшли тези доповідей, присвячені проблемам іноземної
філології, методики викладання іноземних мов, перекладу, міжкультурної
комунікації, літературознавства.

Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів
філологічних спеціальностей.

УДК 81 (082)
ББК 81я43

ISBN 978-966-285-375-9

© Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна, 2017
© І.М. Дончик, макет обкладинки, 2017

(«щось-ідентифікатив є щось-класифікатор», класифікатор є членом певного класу), наприклад:

(1) *I'm not a goddamn Russian spy. (Salt)*

(2) *Well, I'm black, but he was closer. (House MD, Paternity)*

Інші схеми ідентифікаційного фрейму, а саме схема персоніфікації та схема характеризації, за даними нашого дослідження, не формують підґрунтя самопрезентем-повідомлень. Таким чином, між функцією та ментальною основою цієї групи самопрезентем існує лінійний зв'язок. Також можна стверджувати, що самопрезентем-повідомлення репрезентують відповідну мовленнєву стратегію самопрезентації (стратегію повідомлення).

ГРАДАЦІЯ ЯК ЗАСІБ СУГЕСТИВНОГО ВПЛИВУ В ДИСКУРСІ ІДЕАЦІЇ

Кайсіна Д.М. (Харків)

Дискурс ідеації є когнітивно-комунікативною взаємодією ідеатора (автора або носія ідеї) та реципієнта/-ів, метою якої є втілення у соціальну практику певної ідеї [1, с. 132]. Це стає можливим завдяки здійсненню комунікативного впливу через доведення, переконування, спонування та сугестію.

Сугестію визначаємо як процес впливу на сферу підсвідомості людини, який полягає у зниженні рівня раціональності і критичності при сприйнятті навіюваного змісту [3, с. 176–177]. При цьому стверджуємо, що сугестивний комунікативний вплив пов'язаний як з автоматизацією сприйняття мовлення, так і, навпаки, з висуванням навіюваного змісту у фокус уваги.

Сугестія здійснюється за допомогою сугестем. На мовному рівні сугестема корелює скоріше з оформленням висловлювання, аніж безпосередньо з його змістом і втілюється не в конкретних мовних виразах, а в синтаксичному аранжуванні мовлення [2, с. 164–165]. Прототиповим засобом сугестії є повтор. Синтаксичний повтор пов'язаний із таким прийомом, як градація, який спирається на повтор паралельних структур, де кожна наступна одиниця посилює значення попередньої, що дозволяє відтворити події, дії, думки та почуття в процесі розвитку від “малого до великого” (пряма градація) або від “великого до малого” (зворотна градація) [4]:

(1) *Fact: diet-related disease is the biggest killer in the United States, right now, here today. This is a global problem. It's a catastrophe. It's sweeping the world* (1).

Підкреслюючи нагальність проблеми дитячого харчування у США, ідеатор використовує два прийоми градації. Зосереджуючи увагу аудиторії

на тому, що проблему треба вирішувати не просто сьогодні, а тут і зараз, а також називаючи стан справ із дитячим харчуванням проблемою та катастрофою, що знищує світ, ідеатор на підсвідомому рівні підштовхує реципієнтів до рішучих дій задля вирішення цієї проблеми.

(2) *Huntington's Kitchen. Huntington, where I made this program, we've got this prime-time program that hopefully will inspire people to really get on this change. I truly believe that change will happen* (1).

Ця градація побудована на повторі номінації *change*, яка позначає ключовий концепт ідеаційної промови – ЗМІНИ (система харчування у школах США потребує змін): надії ідеатора на зміни переростають у переконання (*hopefully – truly believe*), що ці зміни сподобаються людям і обов'язково відбудуться (*to get on this change – change will happen*). Описаний прийом навіює аудиторії сприйняття запропонованого плану змін як позитивного, ефективного й необхідного.

(3) *They [the lunch ladies] 're doing the best they can do. They're doing their best. But they're doing what they're told, and what they're being told to do is wrong* (1).

За допомогою зворотної градації ідеатор навіює аудиторії думку, що ті дії, які здійснюються для вирішення проблеми харчування, є невірними. Оскільки вжитих дій недостатньо, його ідея стає більш релевантною як той план дій, що дійсно може спрацювати на краще.

Література

1. Кайсіна Д.М. Стратегії мовленнєвого впливу в англомовному дискурсі ідеації / Д.М. Кайсіна // Науковий вісник Дрогобицького держ. пед. ун-ту ім. І. Франка. Серія: «Філологічні науки» (мовознавство) : зб. наук. праць. – Том 1. – № 5. – Дрогобич, 2016. – С. 131–135.
2. Мартинюк А.П. Дискурсивний інструментарій аналізу англомовної реклами / А.П. Мартинюк // Лінгвістика ХХІ століття : нові дослідження і перспективи. – 2009. – Вип. 3. – С. 159–167.
3. Поршнев Б.Ф. О начале человеческой истории (проблемы палеопсихологии) / Б.Ф. Поршнев; [науч. ред. О.Т. Вите]. – СПб. : Алетейя, 2007. – 720 с.
4. Словарь литературоведческих терминов [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://literary_criticism.academic.ru/75/градация.

Джерела ілюстративного матеріалу

1. Jamie Oliver: Teach every child about food [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.ted.com/talks/jamie_oliver

Драпалюк Г.С., Пиндик Н.І. РОЗВИТОК МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ПРИ ВИВЧЕННІ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ТЕХНІЧНОМУ ВУЗІ	32
Ейгер Г.В., Бабич Е.Н. ЛИНГВИСТИЧЕСКАЯ КОНТЕКСТОЛОГИЯ: ПОСТАНОВКА ВОПРОСА И ПЕРСПЕКТИВЫ ИССЛЕДОВАНИЯ	34
Єфименко В.А. ДІАЛОГІЗМ СУЧАСНИХ АДАПТАЦІЙ КЛАСИЧНИХ КАЗОК	35
Змиєва І.В. БИПОЛЯРНОСТЬ ЭТИЧЕСКИХ КОНЦЕПТОВ	37
Ільчишин Н.М., Колесник Г.О. ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ЕКОНОМІСТІВ	38
Кабірі М.Х. ХАРАКТЕРИСТИКИ САМОПРЕЗЕНТЕМ-ПОВІДОМЛЕНЬ В АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ	39
Кайсіна Д.М. ГРАДАЦІЯ ЯК ЗАСІБ СУГЕСТИВНОГО ВПЛИВУ В ДИСКУРСІ ІДЕАЦІЇ	41
Кальниченко О.А., Зарубіна З.В. ПОВТОРНІ ПЕРЕКЛАДИ В УКРАЇНІ У 1920-і – 1950-і РОКИ	43
Кальниченко О.А., Кальниченко Н.М. ДО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ДІАЛОГУ: ХУДОЖНІЙ ПЕРЕКЛАД (1917 – 1956)	44
Каминін І.М., Тучина Н.В. ШЛЯХИ РОЗВИТКУ АВТОНОМІЇ СТУДЕНТІВ У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	46